

Türkiye Cumhuriyeti ile Haşimî Ürdün Krallığı Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İlişkileri Düzenleyen Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 4 . 5 . 1975 - Sayı : 15226)

No.
1878

Kabul tarihi
17 . 4 . 1975

MADDE 1. — 13 Eylül 1971 tarihinde Ankara'da imzalanan, Türkiye Cumhuriyeti ile Haşimî Ürdün Krallığı arasında Hukukî ve Ticarî konularda Adli ilişkileri düzenleyen Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE HAŞİMİ ÜRDÜN KRALLIĞI ARASINDA HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA ADLİ İLİŞKİLERİ DÜZENLEYEN SÖZLEŞME

Türkiye Cumhuriyeti ile Haşimî Ürdün Krallığı, Ürdün'de Türk ve Türkiye'de Ürdün uyruklarının Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Korunmasının ve iki memleket adli makamlarının karşılıklı yardımlaşmalarını düzenlemek arzusuyla bu konuda bir Sözleşme akdetmeye karar vermişler ve

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti,

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk ve Muhtelif Hukuk Dairesi Reisi Ortaelçi Bay Semih Baran'ı

Haşimî Ürdün Krallığı Hükümeti,

Ankara Büyükelçisi Ekselâns Dr. Hazem Zeki Nuseibeh'i

Yetkili temsilcileri olarak atamışlardır

Bu temsilciler usulüne uygun ve geçerli yetki belgelerini gösterdikten sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır.

MADDE — 1

Eşit Muamele

Âkit Taraflardan her birinin uyrukları diğerinin ülkesinde şahıs ve mallarının adli korunması konusunda diğer Âkit Taraf uyruklarına bahşedilen korunmadan yararlanacaklardır. Bunlar, mahkemelere serbestçe başvurabilecekler ve aynı şartlar ile usullere tabi olarak dava açabileceklerdir.

MADDE — 2

Masraf için teminat
(Cautio Judicatum Solvi)

Âkit Taraflardan her birinin Türkiye veya Ürdün'de oturan ve diğer Taraf mahkemelerinde davacı veya mudahil olan uyrukları, gerek yabancı sıfatları, gerek o memlekette ikametgâh veya meskenleri bulunmaması nedeniyle, hiç bir masraf teminatı göstermeye tabi tutulmayacaklardır.

MADDE — 3

Gerek ikinci madde, gerek davanın açıldığı Tarafın kanunları gereğince, mahkeme masrafları için teminat göstermekten muaf olan davacı veyahut müdahil aleyhine, mahkeme masrafları ile ilgili olarak Âkit Taraflardan birinin ülkesinde verilmiş olan hükümler diplomatik kanaldan yapılacak talep üzerine diğer Âkit Tarafın yetkili merciince masrafsız tenfiz olunacaktır.

Aynı kaide masrafları tutarının bilâhara tespit edileceği hakkındaki adli kararlar için de caridir.

MADDE — 4

Tenfiz talebi hakkında karar vermeye yetkili makam, tarafları dinlemeden sadece aşağıdaki hususları inceleyecektir :

1. Kararın, verildiği Devletin kanununa göre kesinleşmiş hüküm halini kazanıp kazanmadığı,
2. Kararın hüküm fıkrasına, talep eden Tarafın diplomatik veya konsolosluk memuru tarafından onaylı ve talep edilen Devletin dilinde yazılmış bir tercümesinin bağlı bulunup bulunmadığı.

İşbu maddenin birinci fıkrasında öngörülen şartların tahakkuku için talep eden Devletin yetkili makamının kararın kesinleşmiş hüküm halini kazandığını gösterir yazılı bir beyanı yeterli olacaktır. Bu makamın yetkisi talep eden Tarafın Adalet Bakanlığınca tasdik edilecektir. Sözü geçen beyan ile tasdikname ikinci fıkra uyarınca tercüme edilecektir.

Talep eden Taraf istediği takdirde, tenfiz talebi hakkında karar vermeye yetkili makam, bu maddenin 2 nci fıkrasında öngörülen masraf ve ücretleri de takdir edecektir.

MADDE — 5

Meccanî Adli Yardım

Taraflardan birinin uyrukları olup diğer Âkit Tarafın ülkesinde oturanlar o Âkit Tarafın uyruklarıyla aynı şartlar dahilinde meccanî adli yardımdan yararlanacaklardır.

MADDE — 6

Yoksulluk belgesi, adli yardım talep eden şahsın ikametgâhındaki, böyle bir ikametgâh yok ise hali hazırda oturduğu yerdeki makamlar tarafından verilecektir. Talep eden şahıs Âkit Taraflardan herhangi birinin ülkesinde oturmuyorsa, uyruklüğünü taşıdığı Devletin diplomatik veya konsolosluk memurunca verilecek bir belge yeterli olacaktır.

Adli yardım talep eden şahıs yardım talep edilen memlekette oturmuyorsa, yoksulluk belgesi, belgenin ibraz olunacağı memleketin diplomatik veya konsolosluk memurunca harca tabi olmadan onaylanacaktır.

MADDE — 7

Yoksulluk belgesini vermeye yetkili makam, talep eden şahsın malî durumu hakkında diğer Âkit Tarafın makamlarından bilgi isteyebilecektir.

Meccanî adli yardım talebi hakkında karar vermekle görevli makam, yoksulluk belgesini ve diğer Âkit Taraf makamlarınca verilen bilgileri, yetkilerinin sınırı çerçevesinde incelemek ve gerekli gördüğü takdirde, tamamlayıcı bilgi istemek hakkını haiz olacaktır.

MADDE — 8

Adli evrakın tebliği

Hukukî ve ticarî konularda Âkit Taraflardan birinin makamlarından çıkan ve diğer Âkit Tarafın ülkesinde oturan şahıslara muhatap evrakın tebliği diplomatik yoldan yapılacaktır. Talepname, gönderilen evrakın çıktığı makamı, tarafların isim ve sıfatlarını, muhatabının isim ve adresini ve evrakın mahiyetini gösterir bilgiyi kapsayacak ve talep edilen Tarafın dilinde veya İngilizce olarak düzenlenecektir.

Bu talepnameye, 4 ncü maddenin 2 nci fıkrasındaki kaide uyarınca tebliğ edilecek evrakın onaylı bir tercümesi de eklenecektir.

Kendisinden tebliği yapması istenilen makam, bu konuda yetkili değil ise, talepnameyi doğrudan doğruya yetkili makama iletacaktır.

MADDE — 9

Âkit Taraflardan birinin talebi üzerine, diğer Taraf, tebliği kendi kanununda öngörülen usule veya kendi mevzuatına aykırı olmadığı takdirde, istenilen özel bir usule göre yapar.

Talepnamenin gönderildiği makam, tebliğin yapıldığını veya yapılmadığını takdirde buna engel teşkil eden nedenleri belirten bir belgeyi diplomatik yoldan gönderecektir.

MADDE — 10

İstinabe evrakı

Hukukî ve ticarî konularda, Âkit Taraflardan birinin adli makamları, kendi mevzuatı uyarınca, diğer Âkit Tarafın yetkili makamlarından her çeşit adli işlemlerin yerine getirilmesini istinabe yoluyla talep edebilecektir.

İstinabe evrakı diplomatik yoldan gönderilecektir. Bu evraka talep edilen Âkit Tarafın dilinde veya İngilizce olarak yapılmış ve talep eden Tarafın diplomatik veya konsolosluk memuru tarafından onaylanmış bir tercümesi de eklenecektir.

İstinabe evrakının kendisine gönderildiği makam, bu konuda yetkili değilse, evrakı doğrudan doğruya yetkili makama iletacaktır.

MADDE — 11

Talep edilen makam, kendi mevzuatındaki usule göre, istinabeyi yerine getirir ve gerektiği hallerde müeyyide kullanır. Ancak, sözü geçen makam, kendi mevzuatına aykırı olmadığı takdirde, diğer tarafın talebi üzerine istinabenin yerine getirilmesinde özel bir usul uygulayabilir.

Talep eden makam isterse, ilgili Tarafın hazır bulunabilmelerini teminen anılan makama istinabenin yerine getirileceği zaman ve yer bildirilecektir.

MADDE — 12

Tebliğat ve istinabe taleplerinin yerine getirilmesinden doğan güçlükler diplomatik yollardan çözümlenecektir.

MADDE — 13

Bir tebliğat veya istinabenin yerine getirilmesi, talep edilen Tarafın egemenliğine, güvenliğine veya kamu düzenine hâlel getirecek nitelikte ise, anılan Taraf tebliğat veya istinabe talebini reddedebilir. Bundan başka, bir istinabenin icrası, belgenin mevsukiyeti doğrulanmaz veya bu icra talep edilen Taraf ülkesinde adli mercilerin görevleri meyanında olmazsa reddolunabilir.

MADDE — 14

Talebedilen Taraf, talebeden Taraftan sadece aşağıdaki masrafların ödenmesini istemek hakkını haizdir :

1. Tanıklara ve bilirkişilere ödenen tazminat;
2. Tebliğatın veya istinabenin yerine getirilmesinde özel bir usulün uygulanmasıyla doğan masraflar;

MADDE — 15

Âkit Taraflardan her biri, diğ er Tarafın ülkesindebulunan uyruklarına zor kullanmamak şartıyla, diplomatik veya konsolosluk memurları aracılığı ile doğrudan doğruya tebligat yapmak hakkını haizdir.

İstinabelerin yerine getirilmesinde de bu hüküm uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasında güçlükler çıktığı takdirde, Sözleşmenin 8 nci ve 10 ncu maddeleri hükümleri uyarınca işlem yapılacaktır.

MADDE — 16

Yürürlük ve fesih

1. Bu Sözleşme onaylanacak ve onay belgeleri Amman'da teati edilecektir.
2. Bu Sözleşme, onay belgelerinin teatisinden itibaren bir ay sonra yürürlüğe girecektir.
3. Bu Sözleşme yazılı bir ihbarla feshedilebilir. Sözleşme fesih ihbarından altı ay sonra yürürlükten kalkar.

Yukarıdaki hükümleri kabul eden Âkit Taraf temsilcileri bu Sözleşmeyi imza etmiş ve mühürlemişlerdir. Ankara'da 13 Eylül 1971 tarihinde İngilizce olarak iki nüsha halinde düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
adına
Semih Baran

Haşimi Ürdün Krallığı Hükümeti
adına
Dr. Hazem Zeki Nuseibeh

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Millet Meclisi		Cilt	Cumhuriyet Senatosu	
	Birleşim	Sayfa		Birleşim	Sayfa
2	53	219	18	24	617
6	100	270	21	51	591,596,612,628:
7	25	542:543			629
8	27	7,31,58:61,			
	28	93,111,141:144			
	31	196,233,274:277			

I - Gerekçeli 76 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 25 nci Birleşimine, 459 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 51 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Dışişleri ve Adalet, Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tanıtma, Anayasa ve Adalet Komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/63